

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

ปัจจุบัน ประเทศต่างๆ ในโลกกำลังเร่งพัฒนาประเทศของตนไปทุกด้าน การศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ประเทศเจริญไต่อย่างรวดเร็ว และการใช้โสภทัศน์วีดิทัศน์ประกอบการสอน เป็นส่วนที่จะช่วยปรับปรุงการศึกษาให้ได้นอกคดียิ่งขึ้นด้วย เนื่องจากผู้เขียนมีความสนใจในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอันเป็นระดับสำคัญ และจำเป็นสำหรับประชาชนในสังคมประชาธิปไตย พร้อมทั้งผู้เขียนได้ประสบปัญหา และมองเห็นปัญหาทางโสภทัศน์ศึกษาของโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาคมาบ้าง จึงได้ทำการวิจัยเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สํารวจ และวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสภทัศน์ศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดภาคเหนือ เสนอแนะในการปรับปรุงและเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจที่จะให้ความช่วยเหลือต่อไป เมื่อได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้เขียนได้สร้างแบบสอบถามขึ้น เมื่อทำการทดลองแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ก็ได้ส่งไปให้แก่ครูใหญ่ ๑ คน และครูน้อย ๖ คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองของ ๘ จังหวัดในภาคศึกษา ๔ จำนวน ๘๖ โรงเรียน จากนั้นก็ได้ออกติดตามไปรับแบบสอบถามคืน พร้อมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ เกี่ยวกับงานโสภทัศน์ศึกษาของโรงเรียนด้วย จากนั้น ได้นำข้อมูลมารวบรวมและทำการวิเคราะห์ผล

ผลของการวิจัยพอจะสรุปได้เป็นข้อสำคัญดังต่อไปนี้

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูชายมากกว่าครูหญิง
๒. ครูที่ตอบสอบวิชาภาษาอังกฤษประเทศ และ วิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด

๓. ครูส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.กศ. สูง (ป.ม., พ.ม., ป.กศ. สูง)
๔. ครูส่วนมากมีจำนวนปีที่สอน อยู่ระหว่าง ๑ - ๔ ปี
๕. ครูส่วนมากมีจำนวนชั่วโมงสอน อยู่ระหว่าง ๒๓ - ๒๔ ชั่วโมง
๖. ครูมีความรู้และประสบการณ์ทางโสตทัศนศึกษาคือพอสมควร ส่วนมากได้มาจากการศึกษาหาความรู้จากหนังสือเอกสารต่างๆ

รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

วัสดุอุปกรณ์การสอนที่โรงเรียนมีมากที่สุด ได้แก่ กระดานดำ ส่วนอุปกรณ์อื่น ๆ มีพอประมาณ อุปกรณ์และเครื่องมือที่น้อย ได้แก่ ภาพโปสเตอร์ เครื่องฉายภาพนิ่ง และ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ส่วนอุปกรณ์ที่ไม่มีเลย ได้แก่ ไลออรามา

การจัดหา

๑. อุปกรณ์การสอนต่างๆของโรงเรียน ได้มาจากการซื้อด้วยเงินของโรงเรียน เป็นส่วนใหญ่
๒. ครูส่วนใหญ่ เคยผลิตอุปกรณ์การสอนบ้าง
๓. เมื่อครูต้องการวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ไม่สามารถทำเองได้ ส่วนมากจะบอกให้ทางโรงเรียนซื้อให้

การเลือก

๑. ในการเลือกอุปกรณ์การสอน ทั้งครูใหญ่และครูน้อยร่วมกันเป็นคณะกรรมการพิจารณา
๒. วิธีเลือกอุปกรณ์การสอนที่พำกัันมากที่สุด คือ การเลือกตามความเหมาะสมกับเนื้อหาของหัวข้อวิชาที่จะสอน

การใช้

๑. ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์การสอนเป็นข้างชั่วโมง
๒. เหตุผลของการใช้อุปกรณ์การสอนในชั่วโมงนั้น คือ เห็นว่าจำเป็นและเหมาะสมที่จะใช้
 ๑. เหตุผลของการไม่ใช้อุปกรณ์การสอนในชั่วโมงนั้น คือ เห็นว่าไม่จำเป็นและไม่เหมาะสมที่จะใช้อุปกรณ์ในชั่วโมงนั้น
 ๒. ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์ประเภทกระดาษมากที่สุด ส่วนอุปกรณ์ประเภทอื่นๆใช้พอสมควร ฟิล์มน้อยได้แก่ ภาพโปร่งแสง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และเครื่องฉายภาพจุลทรรศน์ ส่วนโคถึรามา และเครื่องฉายภาพทึบไม่มีการใช้เลย
 ๓. การนำอุปกรณ์การสอนออกใช้ ครูส่วนมากไม่ค่อยขออนุญาตจากผู้นิเทศ
 ๔. การยืมอุปกรณ์การสอน ส่วนมากแจ้งความจำบงล่วงหน้าในการขอยืม
๓. ในการยืมแต่ละครั้ง ส่วนมากจะยืมใช้ ๑ - ๒ วัน หรือใช้เฉพาะในชั่วโมงที่ต้องใช้ประกอบการสอนเท่านั้น
 ๑. ในการสั่งซื้อ เพียงแค่แจ้งให้ผู้นิเทศขอยืมโดยไม่ต้องทำหลักฐานใดๆ
 ๒. เมื่อใช้อุปกรณ์การสอนเสร็จแล้ว ครูมีความเห็นว่า อุปกรณ์การสอนช่วยให้เกิดพอใจ สนใจ และมีความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น
๔. การใช้อุปกรณ์การสอนโดยทั่วไป ได้แสดงความความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์พอปานกลาง

การบริหาร

๑. กิจกรรมที่มีและใช้ทำส่วนมาก ได้แก่ การสำรวจเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน
๒. สิ่งที่ยังไม่มี และขาดอยู่ ส่วนมากได้แก่ ยังไม่มีที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัสดุทัศนศึกษา

การบริการ

บริการที่โรงเรียนส่วนมากทำ ไต่ถาม มีหนังสือและเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับ โสศทัศนศึกษา ที่จะให้ครูศึกษาคำความรู้ได้

การเก็บรักษา

๑. ส่วนใหญ่ อุปกรณ์การสอนต่างๆของโรงเรียนเก็บไว้ในห้องสมุด
๒. อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน ส่วนมาก ครูคนใดคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย จะเป็นผู้ดูแลรักษา

ทัศนคติและความสนใจ

๑. ครูทุกคนชอบใช้อุปกรณ์การสอน
๒. ครูชอบใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนใหญ่เป็นเพราะอุปกรณ์การสอนช่วยให้ เกิดสนใจ และตั้งใจเรียนมากขึ้น
๓. บางครั้งครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน เพราะไม่มีเวลาว่างพอที่จะเตรียม ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน
๔. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การสอนได้ผล ดีขึ้น
๕. งานโสศทัศนศึกษาของโรงเรียนที่ทำไปแล้ว อันคัมภรค ไต่ถามการเก็บ รวบรวมสิ่งของ และวัสดุต่างๆที่อาจจะใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้
๖. งานโสศทัศนศึกษาของโรงเรียนที่ยังไม่ทำ อันคัมภรค ไต่ถาม การติด ทขอความช่วยเหลือจากบุคคลรอง ประชาชน องค์กร และหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ได้ มาซึ่งอุปกรณ์การสอน ซึ่งเป็นสิ่งที่กำลังอยู่ในโครงการที่จะทำต่อไปด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคของงานโฮตทัศนศึกษาของโรงเรียน ที่สำคัญ ไค้แก่ ไม่มีการจัดงบประมาณ หรือมีงบประมาณสำหรับโฮตทัศนศึกษาไม่พอเพียง รองลงมา ไค้แก่ ครูยังไม่ค่อยมีความรู้ และความสามารถทางโฮตทัศนศึกษาเท่าที่ควร และอันดับสาม ไค้แก่ การไม่มีการวางโครงการงาน และวัตถุประสงค์สำหรับงานโฮตทัศนศึกษาไว้ให้แน่นอน.

ความต้องการในการปรับปรุง

ความต้องการ ในการปรับปรุงงานโฮตทัศนศึกษาในโรงเรียน อันดับแรก ไค้แก่ การให้โอกาสแก่ครูทุกคนที่จะเสนอความต้องการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน รองลงมา ไค้แก่ การจัดงบประมาณสำหรับโฮตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ และอันดับสาม ไค้แก่ การจัดให้มีนิทรรศการที่จะ เพิ่มความรู้และความสามารถทางด้านโฮตทัศนศึกษาของครู

ข้อคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับงานโฮตทัศนศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดภาคเหนือ

จากการสังเกตโรงเรียน และสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนต่างๆที่อยู่ใน การวิจัย พอจะสรุปผลไค้ดังนี้

๑. โรงเรียนส่วนมากมีขนาดเล็ก และฐานะทางการเงินไม่ค่อยดีนัก ในด้านโฮตทัศนศึกษา จึงมักจะมีปัญหาในเรื่องเงินงบประมาณที่จัดให้น้อย และไม่พอในการดำเนินงานโฮตทัศนศึกษา นอกจากนี้ อุปกรณ์การสอนต่างๆของโรงเรียนยังมีจำนวนน้อยมาก
๒. อาคารสถานที่ของโรงเรียน ส่วนใหญ่ยังไม่ดีพอ การจัดห้องต่างๆ บางโรงเรียนทำไค้ดี แต่บางโรงเรียนยังต้องปรับปรุงอีกมาก ที่สำคัญคือ ห้องสมุด ส่วนมากอยู่ในสภาพที่ไม่ค่อยดี เช่น เชื้อก ควันคอบ มีอ ผนังสีมีน้อย และไม่ได้จัดให้เป็นระเบียบ
๓. การเก็บรักษาอุปกรณ์การสอน มีไม่กี่โรงเรียนที่เก็บไว้เป็นอย่างดี และเป็นระเบียบ นอกนั้นส่วนใหญ่จะเก็บไว้ในที่ต่างๆ ไม่มีการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร จึงควรจะได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

๔. โดยทั่วไป โรงเรียนรัฐบาลมีอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือน้อยกว่าโรงเรียนราษฎร์ และเกินได้เป็นระเบียบเรียบร้อยดีกว่า แต่มีหน้าที่สำคัญของโรงเรียนทั้งสองประเภท คือ เรื่องงบประมาณ และ ครูในท้องถิ่นมีความรู้ ความสามารถทางโศกทัศน์ศึกษา ทั้งยังมีขาดผู้นำทางค่านนี้ ที่จะคอยให้ความช่วยเหลือด้วย

๕. จากปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆดังกล่าว ครูใหญ่ในบางโรงเรียน ได้ตั้งใจและจะพยายามปรับปรุงงานค่านนี้ เช่น จัดงบประมาณให้บ้าง และให้ครูได้รับการอบรม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถทางโศกทัศน์ศึกษาเพิ่มขึ้น อันจะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนต่างๆยังมีปัญหาและความต้องการทางโศกทัศน์ศึกษาอยู่มาก ซึ่งควรจะได้รับการเอาใจใส่ และแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียนในการเรียนการสอน และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของประเทศชาติเป็นส่วนรวม

สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แบ่งออกเป็น ๒ ค่าน

๑. ค่านโรงเรียน
๒. ค่านตัวครู

ค่านโรงเรียน โรงเรียนควรจะปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารโศกทัศน์ศึกษาให้ดีขึ้น การบริหารโศกทัศน์ศึกษาที่ดีควรจะมีส่วนประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. โศกทัศน์วัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนควรมีอุปกรณ์การสอนสำคัญๆไว้ เพื่อให้ครูได้ใช้ประกอบการสอน อุปกรณ์การสอนต่างๆของโรงเรียน อาจจะจัดหามาได้ ด้วยการใช้เงินอุดหนุนเอง รมิบริจาค หรือด้วยการยืม หรือเช่า ในกรณีนี้ โรงเรียนจะต้องใช้เงินเพื่อการซื้ออุปกรณ์ การจัดหา และการดำเนินงาน ทั้งนี้ โรงเรียนควรจะจัดให้มีงบประมาณเพื่อ

งานโฮตทึนศึกษาชั้นส่วนหนึ่ง แม้ในระยะแรกๆโรงเรียนอาจจะยังไม่มีเงินพอ แต่ก็ควรจะจัดไว้บ้างก็จะเล็กน้อย หลายๆปีเข้าโรงเรียนก็อาจจะมีอุปกรณ์การสอนมากขึ้นเพียงพอแก่ความต้องการ และมีงานโฮตทึนศึกษาที่ดี และเกิดประโยชน์แก่การศึกษามากขึ้น สำหรับโรงเรียนที่ยังขาดแคลนเงินเพื่อซื้ออุปกรณ์ และเพื่อการดำเนินงานโฮตทึนศึกษา โรงเรียนอาจจะจัดหารหาเงินได้หลายวิธีต่างๆ เช่น การจัดงานและการแสดงกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกร้าน การจัดงานประจำปี การเข้าร่วมในงานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน เข้าร่วมในงานฤดูหนาว จัดนายภาพยนตร์ จัดการแสดงละคร เป็นต้น เพื่อนำเงินรายได้บางส่วนมาใช้สำหรับซื้ออุปกรณ์ และดำเนินงานโฮตทึนศึกษา นอกจากนี้ ทางโรงเรียนควรจะจัดสรรงบประมาณสำหรับโฮตทึนศึกษาจากเงินงบประมาณส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียนให้ด้วย

๒. บุคลากร เมื่อโรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนเพียงพอแล้ว งานโฮตทึนศึกษาจะดำเนินไปได้อย่างไร ต้องมีตัวบุคคลที่จะบริหารงานด้วย จากผลการวิจัย ปรากฏว่า โรงเรียนต่างๆยังขาดผู้นำทางโฮตทึนศึกษาอยู่มาก วิธีที่โรงเรียนพอจะทำได้ในเรื่องนี้ ก็คือ การเลือกครูคนใดคนหนึ่งให้เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานโฮตทึนศึกษา ครูนี้อาจจะมีความรู้ทางโฮตทึนศึกษาเป็นอย่างดี หรือรู้บ้าง หรือไม่รู้อะไรก็ได้ แต่ครูใหญ่ควรส่งเสริมสนับสนุนให้คนที่มีรับผิดชอบนี้ ได้เข้าอบรมหรือเรียนต่อทางโฮตทึนศึกษา หรือหาหนังสือและเอกสารต่างๆเกี่ยวกับโฮตทึนศึกษามาให้อ่าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในด้านนี้ นอกจากนี้ ครูใหญ่ควรจะมีมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆให้แก่ผู้รับผิดชอบนี้ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือก การผลิต การเก็บรักษา ความคุ้มครอง การซ่อมแซม และการส่งคืน เป็นผู้จักความสะอาดและให้บริการทางโฮตทึนศึกษาแก่ครู พร้อมทั้งเป็นผู้ที่จะช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญ และใช้อุปกรณ์การสอนมากขึ้น นอกจากครูที่รับผิดชอบงานโฮตทึนศึกษาโดยตรงแล้ว อาจจะมีคณะกรรมการ หรือผู้ช่วยงานอีกบางคนก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม อาจจะมีมากน้อยตามความจำเป็น และครูใหญ่ควรจะเป็นผู้นำให้คำแนะนำปรึกษาแก่บุคลากรของโฮตทึนศึกษาเป็นพิเศษด้วย

๓. สถานที่ การบริหารโฮตทัศน์ศึกษาที่ดี ควรจะมีสถานที่เพื่อการผลิต การ
เก็บรักษา และการหมุนเวียนในการยืม สถานที่นี้อาจจะอยู่รวมกันในที่แห่งเดียว หรือ
แยกกันอยู่ก็ได้ ในสภาพของโรงเรียนต่างๆในการวิจัย ผู้เขียนเห็นว่า สถานที่สำหรับการ
การบริหารโฮตทัศน์ศึกษานี้ ทางที่ดีที่สุดควรจะอยู่รวมกัน อาจจะอยู่รวมในห้องสมุดหรือ
ตัดแปลงห้องเรียนห้องใดห้องหนึ่ง ให้เป็นห้องผลิตและเก็บอุปกรณ์การสอนต่างๆได้ นอก
จากนี้ โรงเรียนอาจจะจัดห้องสำหรับการฉายภาพยนตร์ และการใช้เครื่องฉายอื่นๆได้
โดยตัดแปลงห้องเรียน ห้องประชุม หรือ ห้องสมุด ห้องใดห้องหนึ่ง โดยใช้มันบังแสง
ใหม่มีความมือพอที่จะใช้เครื่องฉายได้

กฏตัวครู จากผลการวิจัยปรากฏว่า ครูยังขาดความรู้ และความสามารถ
ทางโฮตทัศน์ศึกษาอยู่มาก ซึ่งปัญหานี้ นอกจากทางโรงเรียนจะช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขแล้ว
ตัวครูเองควรจะปรับปรุงแก้ไขตนเองในขั้นต้นด้วย โดยการศึกษาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งอาจ
ได้มาด้วยวิธีการหลายอย่าง เช่น ศึกษาหาความรู้จากหนังสือ และเอกสารต่างๆ ตาม
ห้องสมุดของโรงเรียนที่โรงเรียนจัดให้ และจากห้องสมุดอื่น นอกจากนี้ ควรหาโอกาส
เข้าร่วมการประชุมอบรมทางโฮตทัศน์ศึกษาที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว อาจจะเข้าร่วมประชุม
ด้วยตนเอง หรือสมัครให้ทางโรงเรียนส่งเข้าร่วมประชุมก็ได้ ควรให้ความสนใจและเข้า
ร่วมประชุม หรือฟังการบรรยาย การอภิปรายต่างๆเกี่ยวกับโฮตทัศน์ศึกษาที่ทางโรงเรียน
จัดขึ้นในบางครั้ง โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางความรู้ นอกจากนี้ ควรจะไปชมการ
แสดงนิทรรศการเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนที่จัดขึ้นตามที่ต่างๆ เช่น จัดตามวิทยาลัยครู จัด
ตามศูนย์การศึกษา หรือจัดในงานประจำปีของโรงเรียน ในงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด
และในงานศิลปหัตถกรรมต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้นี้ มาตัดแปลง
ปรับปรุงในการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนให้เกิดผลดีแก่การศึกษาอย่างแท้จริง

เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้มีเวลาอันจำกัด จึงวิจัยปัญหาที่ยังไม่กว้างขวางพอ
แต่ที่จริงยังมีปัญหาที่น่าสนใจ และควรจะพิจารณาอีกมาก เช่น

- การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับสังคมศึกษาของโรงเรียนในระดับอื่นๆ เช่น
ระดับประถมศึกษา ในระดับวิทยาลัย และในสถาบันวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นต้น

- การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับสังคมศึกษาในภาคศึกษาอื่นๆ ทุกภาคทั่วประเทศ
เพื่อนำเอาที่ได้มาเปรียบเทียบและสรุป เพื่อทำให้ทราบปัญหาสังคมศึกษาของประ
เทศไทย อันจะเป็นสิ่งช่วยในกรณีพิจารณาปรับปรุงการศึกษาของชาติให้ดีขึ้นด้วย .